

Ota tämä talteen

112

KODIN TURVAOPAS

TURVAOPAS JOKAISEEN KOTIIN

Kodin turvaoppaasta saat ohjeita ja neuvoja muun muassa kotitapaturmien ja tulipalojen estämiseksi sekä rikoksien ehkäisemiseksi. Jos vahinko kuitenkin sattuu ja tarvitset kiireellistä apua, hätänumero 112 auttaa kaikissa hätätilanteissa.

Turvallisella käyttäytymisellä, ennakkoon ehkäisemällä ja varautumalla yllättäviin tilanteisiin voimme jokainen vaikuttaa siihen, että vältettävissä olevat ikävät tapahtumat jäisivät toteutumatta.

Huomattava osa ihmisiä kohtaavista tapaturmista ja onnettomuuksista sattuu kotona tai kodin välittömässä läheisyydessä. Huomaamattomuus, huolimattomuus, välinpitämättömyys, ilkivalta ja rikollisuus aiheuttavat vuosittain paljon inhimillistä kärsimystä, suuria taloudellisia menetyksiä ja uhkaavat myös elinympäristöämme. Tästä oppaasta saat ohjeita ja neuvoja asioihin, joihin juuri sinä voit vaikuttaa.

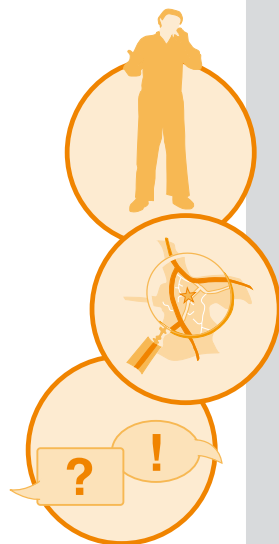
Usein on ratkaisevan tärkeää, että onnettomuuden, tapaturman, sairauskohtauksen tai palon silminnäkijät ja paikalla olijat osaavat toimia oikein. Tehokkaalla ensiavulla, elvytyksellä tai alkusammutuksella voidaan lieventää vahinkoja. Opettele ja kertaatä tässä oppaassa olevia toimintaohjeita. Tee kodissasi, mökilläsi tai muussa lähiympäristössäsi säännöllinen turvallisuustarkastus.

SOITTAMINEN HÄTÄNUMEROON 112

Hätäkeskus suosittaa soittamaan numeroon 112 kiireellisissä, todellisissa hätätilanteissa hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön ollessa uhattuna tai vaarassa, tai jos on syytä epäillä näin olevan. Hätätilanteessa on tärkeintä muistaa hätänumero 112 ja soittaa siihen mahdollisimman nopeasti, jotta apu saadaan pikaisesti paikalle. Hätänumeroon soittamista ei tarvitse pelätä, eikä siihen soittamiseen tarvitse opetella mitään erityistä ohjetta. Hätäkeskuspäivystäjät kysyvät tarvittavat kysymykset, antavat neuvoja ja opastavat soittajaa. Alla on selitetty pääpiirteittäin, miten hätäpuhelu etenee.

1. **SOITA HÄTÄPUHELU ITSE, JOS VOIT.**
2. **KERRO, MITÄ ON TAPAHTUNUT.**
3. **KERRO TARKKA OSOITE JA KUNTA**
4. **VASTAA KYSYMYKSIIN.**
5. **TOIMI ANNETTUJEN OHJEIDEN MUKAAN.**
6. **LOPETA PUHELU VASTA SAATUASI LUVAN.**

! **OPASTA AUTTAJAT PAIKALLE.
SOITA UUDESTAAN, JOS TILANNE MUUTTUU.**

Jos hätänumero on hetkellisesti ruuhkautunut – älä sulje puhelinta! Kuulet nauhoitteen, jossa kehoitetaan odottamaan hetki linjalla. Hätäpuheluihin vastataan mahdollisimman nopeasti ja aina soittamisjärjestyksessä. Et tarvitse koskaan suuntanumeroa. Hätäpuhelu on maksuton. **Ohjeet vaaratilanteessa: katso Yleisradion teksti-TV:n sivu 868 tai www.112.fi.**

SISÄLLYSLUETTELO

Turvaopas jokaiseen kotiin	2
Soittaminen hätänumeroon 112	3
Vaara vaanii... vaani vaaroja	5

Koti ja ympäristö turvalliseksi	6
Omaisuuksien suojaaminen	7

Rakennuksen paloturvallisuus	8
Tulipalon estämiseksi	10
Toimintaohje tulipalotilanteessa	11
Palovaroitin tehokkain suoja	12
Rakennuksen pelastussuunnitelma	13

Hätäkeskukset	14
Auttamisen ketju	15

Ensiavun antaminen	16
Elvytysohjeet	18
Tajuttoman auttaminen	18
Verenvuodon tyrehtyttäminen	19

Yleinen vaaramerkki	20
Toimintaohje kuultuasi yleisen vaaramerkin	21

Apuja sosiaalitoimistosta	22
Lisätietoa	23
Kartta	

VAARA VAANI... VAANI VAAROJA!

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmat ovat Suomessa yhä laajemmin väestön turvallisuutta koskettava uhka. Niissä kuolee vuosittain yli 2 200 suomalaista, kun liikenteessä menehtyy alle 400. Suhteessa väkilukuun Suomessa loukkaantuu ja kuolee kotitapaturmissa enemmän ihmisiä kuin muualla läntisessä Euroopassa.

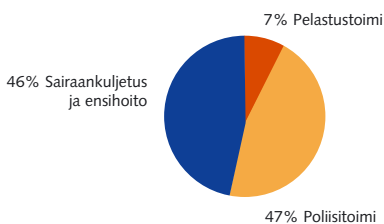
Kansalaisten huolestuneisuus liikennetapaturmaan joutumisesta on suurempi kuin vapaa-ajan tapaturmaan tai väkivallan ja rikoksen uhriksi joutumisesta. Liikenne- ja työtapataturmia on pi-

detty yhteiskunnassamme perinteisesti koti- ja vapaa-ajan tapaturmia todennäköisempinä. Todellisuus Suomessa on jo pitkään ollut päinvastainen.

Noin miljoonasta vuosittain sattuvasta tapaturmasta 700 000 on koti- ja vapaa-ajan tapaturmia. Pelkästään kotitapaturmien yhteiskunnallisten kokonaiskustannusten on arvioitu olevan jopa neljä miljardia euroa vuodessa. Naisten kohdalla kotitapaturmat sattuvat yleisimmin keittiö- ja siivoustöissä, miehillä kodin huolto-, korjaus- ja rakennustöissä. Suomalaisten korkea kotitapaturmakuolleisuus selittävät ikäihmisten liukastumiset ja kaatumiset sekä alkoholiehtoiset kotitapaturmat, muun muassa palokuolemat, myrkytykset ja hukkumiset.

Hätäkeskuksiin soitettujen hätäpuhelukojen määrä on ollut vuosittain selvässä kasvussa. Vuonna 2005 hätäilmoitusten määrä oli noin 4 miljoonaa. Eri viranomaisille välitettyihin tehtäviin johti puheluista noin puolet. Välitettyjen tehtävien jakaantuminen eri viranomaisten kesken on esitetty vieressä.

Viranomaisille välitetyt tehtävät

KOTI JA YMPÄRISTÖ TURVALLISEKSI

Jokainen voi tehdä asuinympäristössään paljon oman ja muiden turvallisuuden hyväksi helposti ja jopa vähin kustannuksin. Kotiin, kesämökkiin, autoon tai veneeseen luvaton tunkeutuminen olisi tehtävä mahdollisimman hankalaksi, meluisaksi ja aikaa vieväksi. Lukitukset, omaisuuden merkitseminen ja arvokkaasta omaisuudesta huolehtiminen torjuvat tehokkaasti kutsumatomia vieraita.

Ovet lukkoon

Kaikki ulko-ovet kannattaa varustaa riittävällä lukituksella. Paraskaan lukko ei kuitenkaan auta, jos sitä ei käytetä asianmukaisesti tai jos avaimia säilytetään näkyvillä tai perinteisissä piilopaikoissa, kuten maton alla, oven karmin yläpuolella tai vaikkapa kukkaruukussa terassilla. Turvalukko normaalin lukituksen yhteydessä antaa lisää turvaa.

Autot, veneet ja polkupyörät on syytä pitää lukittuina aina, kun ne eivät ole käytössä. Autoihin ei pidä jättää varkaita kiinnostavaa omaisuutta näkyville. Kännykät, kamerat ja kannettavat tietokoneet kannattaa säilyttää muualla kuin autossa.

Koti tai kesämökki on hyvä jättää asutun näköiseksi. Pitkän poissaolon ajaksi

on hyvä tehdä sopimus naapurin kanssa esimerkiksi postin noutamisesta postilaatikosta, lumitöiden tekemisestä, nurmikon leikkaamisesta ja jälkien jättämisestä pihaan. Arvokasta omaisuutta ei kannata jättää näkyville niin, että ohikulkijan on helppo havaita se ikkunoista vilkaisemalla.

Jokainen voi tehdä asuinympäristössään paljon oman ja muiden turvallisuuden hyväksi.

OMAISUUDEN SUOJAAMINEN

Arvokas omaisuus, polkupyörät ja muu irtainomaisuus on syytä merkitä siten, ettei merkintää voi poistaa helposti. Lisäksi arvo-omaisuus pitäisi luetteloida ja valokuvata. Jälkikäteen luettelon tekeminen on aina vaikeampaa. Omaisuuden merkitseminen vaikeuttaa anastetun omaisuuden jälleenmyyntiä ja helpottaa alkuperän selvittämistä. Merkintälaitteita voi lainata vakuutus-

yhtiöistä, mutta myös polkupyöräkauppiat ja poliisi tekevät turvamerkintöjä polkupyöriin.

Palovaroittimien lisäksi asunnot on mahdollista varustaa rikos- ja murtohälyttimillä. Hälyttimen ääni kiinnittää ohikulkijoiden huomion, ja näin he voivat ilmoittaa tilanteesta hätäkeskukseen, josta paikalle hälytetään tarpeellinen apu.

Jos olet joutunut rikoksen kohteeksi, toimi näin:

1. Jos olet itse tai joku muu on vahingoittunut - soita 112.
2. Jos teon tekijä on tai epäilet hänen olevan vielä tekopaikalla tai sen lähistöllä, hälytä apua heti, kun se on muita vaarantamatta turvallista - soita 112.
3. Paina mieleesi tekijän tuntomerkit, mm. arvet, vaatetus ja muut näkyvät tuntomerkit, pakosuunta sekä mahdollinen kulkuväline.
4. Pyri estämään lisävahinkojen syntyminen.
5. Estä rikosjälkien häviäminen. Eristä rikospaikka!
6. Pidä mielessä, missä olet itse liikkunut tai mihin olet koskenut tai mitä muuta sellaista olet paikalla tehnyt, mikä muuttaa tapahtumapaikan olosuhteita, mm. valojen sammuttaminen, kytkeminen, ovien sulkeminen, avaaminen jne.
7. Laadi luettelo anastetusta tai vahingoitetusta omaisuudesta tai aiheutuneista vammoista. Listaa myös omaisuuden mahdolliset tunnisteet, mm. kaiverrukset, turvamerkinnot tms.
8. Tee asiasta rikosilmoitus paikalliselle poliisille.

RAKENNUKSEN PALOTURVALLISUUS

Rakennus ja sen ympäristö on suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara on vähäinen ja että onnettomuuden sattuessa pelastustoiminta on mahdollista.

Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa ei saa säilyttää ullakoilla, kellarissa, rakennusten alla tai rakennuk-

sen välittömässä läheisyydessä. Tällä vähennetään tulipalon syttymisen tai leviämisen vaaraa ja varmistetaan, ettei tulipalon sammuttaminen vaikeudu. Hälytysajoneuvoilla on oltava esteetön pääsy rakennuksen luo. Rakennusten uloskäytävät ja niille johtavat reitit on pidettävä kulkukelpoisina ja esteetöminä. Niillä ei saa säilyttää mitään tavaraa.

HUOM!

Rakennuksen omistajan tai haltijan on huolehdittava, että

- tulisijat ja savuhormit on nuohottu
- ilmanvaihtokanavat ja -laitteisto on huollettu ja puhdistettu
- tikkaat ovat ehjät ja tukevasti kiinnitetyt
- palavien nesteiden varastointi on määräysten mukainen
- nestekaasun säilytys on asianmukainen ja käyttölaitteet ehjät
- sähköjohdot ja -laitteet ovat ehjät ja asennukset ovat ammattilaisten tekemiä.

HUOM!

Lisäksi on muistettava seuraavat asiat:

- tulta ja vaarallisia aineita (esimerkiksi syttyviä tai räjähtäviä) on käsiteltävä huolellisesti ja varovaisuutta noudattaen
- korjaus- ja muiden töiden yhteydessä on huolehdittava riittävästä varotoimista, mikäli ne tuntuvasti lisäävät tulipalon tai muun onnettomuuden vaaraa
- nuotiota tai muuta avotulta ei saa sytyttää metsään tai sen läheisyyteen, jos olosuhteet ovat sellaiset, että metsäpalon vaara on ilmeinen kuivuuden, tuulen tai muun syyn takia
- avotulta ei saa sytyttää toisen maalle ilman lupaa, jollei siihen ole pakottavaa tarvetta
- grillatessa tulee olla varovainen, erityisesti jos grillatessa käytetään tulta
- lapset eivät saa käsiinsä tulentekovälineitä, lääkkeitä, pesuaineita tai muita kodin kemikaaleja
- lapsille on syytä opettaa turvallista tulen käsittelyä
- kynttilöitä ei saa jättää palamaan nukkumaan mentäessä tai huoneeseen, jossa ei oleskella
- television virta tulee katkaista virtakytkimestä
- sammutuspeite, käsiammutin, puutarhaletku ja sankoruisku ovat hyviä alkusammutusvälineitä
- jännitteisten kohteitten tai rasvapalon sammuttamiseen ei saa käyttää vettä.

TULIPALON ESTÄMISEKSI

Palojen syttymistä ja muita onnettomuuksia voidaan tehokkaasti estää huolellisella turvallisuuskäyttäytymisellä. Jokainen voi itse ehkäistä monet vaaratilanteet.

Noudattamalla tämän oppaan ohjeita ja menettelytapoja saatat ehkäistä palon syttymisen. Palovaroitin antaa aikaa pelastamiseen, ja usein myös palonalun omatoimiseen sammuttamiseen. Jos palo kuitenkin syttyy, soita 112.

Jokainen, joka huomaa tai saa tietää tulipalon syttyneen tai muun onnettomuuden tapahtuneen tai uhkaavan eikä voi heti sammuttaa paloa tai torjua vaaraa, on velvollinen...

- viipymättä ilmoittamaan siitä vaarassa oleville
- tekemään hätäilmoituksen
- ryhtymään kykyjensä mukaan pelastustoimintaan.

**Jokainen voi itse ehkäistä
monet vaaratilanteet!**

TOIMINTAOHJE TULIPALOTILANTEESSA

Tulipalon laajetessa lämpötila nousee nopeasti ja savun lisääntyessä näkyvyys heikkenee. Savukaasut tainnuttavat, häikä on tappavaa. Viileintä on lattianrajassa, jossa on myös paras näkyvyys. Mikäli vaatteesi ovat syttyneet, koeta sammuttaa ne kieriskelemällä lattialla tai kietoutumalla sammutuspeitteeseen. Toimi tulipalotilanteessa seuraavien ohjeiden mukaan:

1. Pelasta välittömässä vaarassa olevat sekä tee tai jaa seuraavat tehtävät, jos auttaja on enemmän.
2. Varoita muita kiinteistössä olevia tulipalosta ja käske poistumaan. Poistuttaessa on suljettava ovet ja ikkunat palon leviämisen estämiseksi.
3. Soita 112.
4. Sammuta alkusammutusvälineillä.
5. Rajoita palon leviäminen sulkemalla ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi.
6. Opasta ja huolehdi, että pelastajat pääsevät esteettä kohteeseen.

Suomessa sytty vuosittain noin 14 000 tulipaloa. Näistä asutaloja on noin 2 500. Lukua nostavat vielä kodin pihapiiriin kuuluvat maataloustuotannon rakennukset, pihasaunat, autosuojat ja varastot. Tulipaloissa menehtyy joka vuosi noin 100 henkeä, ja lisäksi monet saavat palovammoja, savumyrkytyksen tai muita terveysongelmia. Aineellisten tuhojen ohella kodin ja omaisuuden menetys on suuri henkinen kärsimys.

PALVAROITIN TEHOKKAIN SUOJA

Palovaroitin on tehokkain ja halvin suoja, jos tulipalo kaikesta varautumisesta huolimatta syttyy. **Palovaroitin herättää nukkuvatkin ihmiset ja antaa aikaa pelastamiseen, sammuttamiseen ja hätänumeroon 112 soittamiseen.**

Yksikin palovaroitin asunnossa antaa hyvän suojan, mutta mitä useampia huoneita ja kerroksia asunnossa on, sitä useampia palovaroittimia kannattaa hankkia. Tehokkaimman suojan antavat johdolla toisiinsa sarjaan kytketyt palovaroittimet: jos yksi varoitin reagoi savuun, kaikki muutkin hälyttävät. Jokaiseen makuuhuoneeseen kannattaa asentaa oma varoitin.

Palovaroitin on pakollinen myös kesämökeillä. Huoneiston haltija on velvollinen sen hankkimaan. Palovaroitin on syytä testata kerran kuukaudessa. Palovaroittimen paristo on hyvä vaihtaa kerran vuodessa, esimerkiksi 112-hätänumeropäivänä 11.2. Pelastusviranomaiset neuvovat mielellään palovaroittimien sijoittamisessa ja antavat asennusapuakin.

Pelastusneuvontaa saat lisää osoitteista:
www.pelastustoimi.net
www.spek.fi

Tarkempia tietoja, opastusta ja esitteitä saat pelastusviranomaisilta ja pelastusliitoilta, jotka myös järjestävät palontorjunta- ja pelastuskoulutusta. Pelastuslaitoksilla on omat internet-sivunsa, joissa on monipuolista valistusta.

RAKENNUKSEN PELASTUSSUUNNITELMA

Asuinrakennuksiin tai rakennusryhmiin, joissa on vähintään viisi asuinhuoneistoa, on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelma on hyödyllinen ja tarpeellinen myös omakotitaloissa sekä kesämökeillä. Suunnitelmassa on selvitettävä muun muassa seuraavat seikat:

- ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden seuraukset
- toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi
- poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt
- asukkaiden perehdyttäminen suunnitelmaan
- alkusammutus-, pelastus- ja raivauskalusto, henkilösuojaimet ja ensiaputarvikkeet
- toimintaohjeet ennakoituja onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteita varten.

Pelastusviranomaiset opastavat suunnitelman laatimisessa.

**Asuinrakennuksiin
tai rakennusryhmiin,
joissa on vähintään
viisi asuinhuoneistoa,
on laadittava
pelastussuunnitelma.**

HÄTÄKESKUKSET

Suomessa on toteutettu hätäkeskus-uudistus. Kunnalliset hätäkeskukset ja poliisin hälytyskeskukset on yhdistetty valtion ylläpitämiksi hätäkeskuksiksi, jotka hoitavat myös sosiaali- ja terveydenhuollon hätäkeskuspalvelut.

Uudistuksen myötä kansalaisten avunsaanti on tehostunut, kun kaikki tarvittava viranomaisapu saadaan samasta numerosta 112. Uusia hätäkeskuksia on kaikkiaan 15 eri puolella Suomea. Ne on rakennettu suojattuihin tiloihin, ja niiden tekniikat on varmistettu siten, että ne toimivat myös poikkeusoloissa. Tietoja hätäkeskustoiminnasta saat Hätäkeskuslaitoksen sivuilta www.112.fi.

Saat kaiken tarvittavan
kiireellisen viranomaisavun
yhdestä numerosta 112.

Lue lisää www.112.fi

AUTTAMISEN KETJU

112

HÄTÄILMOITUKSET JA AVUNPYYNNÖT

HÄTÄKESKUS

- ottaa vastaan hätäilmoituksen
- arvioi avun tarpeen
- hälyttää tarkoituksenmukaisen avun
- avustaa eri viranomaisia tietopalveluilla
- toimii viestikeskuksena
- neuvoo ja opastaa soittajaa, kunnes viranomaiset tulevat paikalle

HÄLYTYKSET

APUA ANTAVAT

- palokunta
- poliisi
- ensihoito, sairaankuljetus, sairaanhoito
- sosiaaliviranomainen, kriisiapu
- meripelastus
- vapaaehtoisjärjestöt
- muut yhteistyökumppanit

ENSIAVUN ANTAMINEN

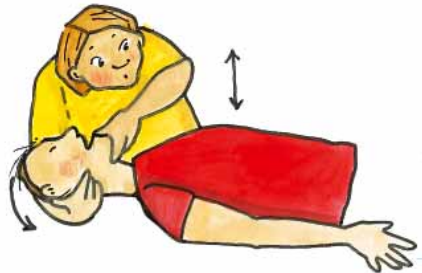
ELVYTYSOHJEET

Tehty yhteistyössä Punaisen Ristin kanssa.

1. Kun henkilö menettää äkillisesti tajuntansa tai näyttää elottomalta, **selvitä heti, onko hän herätettävissä puhuttelemalla ja ravistelemalla.**
2. Jos hän ei herää eikä reagoi käsitteilyyn, **huuda apua ja pyydä joku paikalla olvista tekemään hätäilmoitus hätänumeroon 112.** Jos olet yksin, tee hätäilmoitus itse. Noudata hätäkeskuksen ohjeita.

3. **Avaa hengitystiet ja tarkista hengitys:** Kohota toisen käden kahdella sormella leuan kärkeä ylöspäin ja taivuta päätä taaksepäin toisella kädellä otsaa painaen. Katso liikkuuko rintakehä, kuuluuko normaali hengityksen ääni tai tuntuuko poskellasi ilman virtaus.

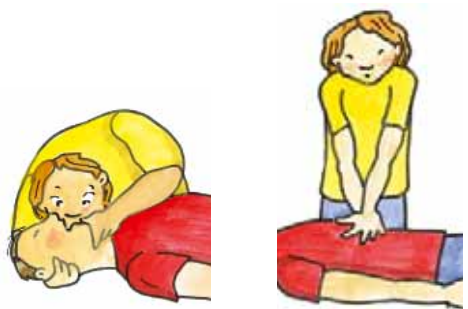
4. **Jos hengitys ei ole normaalia, aloita paineluelvytys.** Aseta toisen käden kämmenen tyvi keskelle rintalastaa ja toinen käsi sen päälle. Painele 30 kertaa käsivarret suorina rintalastaa mäntämäisellä liikkeellä painelutaajuudella 100 kertaa minuutissa. Anna rintakehän painua noin 4-5 cm.

5. **Jatka puhalluselvytyksellä.** Avaa hengitystiet uudestaan. Kohota toisen käden kahdella sormella leuan kärkeä ylöspäin ja taivuta päätä taaksepäin toisella kädellä otsaa painaen. Sulje sieraimet peukalolla ja etusormella. Paina huulesi tiiviisti henkilön suulle ja puhalla 2 kertaa ilmaa keuhkoihin, seuraa samalla rintakehän liikkumista.

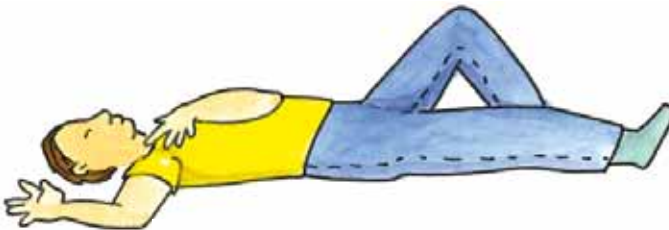
6. **Jatka painelu-puhalluselvytystä vuorottelemalla rytmiä 30 painelua, 2 puhallusta** kunnes vastuu siirtyy ammattihenkilölle, hengitys palautuu tai et enää jaksaa elvyttää.

ENSIAVUN ANTAMINEN

TAJUTTOMAN AUTTAMINEN

- 1 **Kun näet maassa makaavan henkilön, selvitä ensimmäiseksi, saatko hänet hereille.** Jos potilas ei herää, kutsu apua tai tee itse hätäilmoitus numeroon 112 ja noudata annettuja ohjeita. Tarkista hengittääkö potilas. Jos potilas hengittää, käännä hänet kylkiasentoon hengityksen turvaamiseksi.
- 2 **Näin käännät tajuttoman, hengittävän potilaan kylkiasentoon.** Nosta potilaan toinen käsi ylävistoon kämmen ylöspäin ja aseta toinen käsi rinnan päälle. Nosta potilaan takimainen polvi koukkuun.
- 3 **Tartu kiinni potilaan hartiasta ja koukussa olevasta polvesta ja käännä hänet itseesi päin kylkiasentoon.** Aseta käsi posken alle kämmenselkä ylöspäin. Jätä päällimmäinen jalka suoraan kulmaan. Varmista pään asento niin, että hengitystiet pysyvät auki. **Tarkkaile potilaan hengitystä ja mahdollista heräämistä muun avun saapumiseen asti.**

ENSIAVUN ANTAMINEN

VERENVUODON TYREHDYTTÄMINEN

1. Nosta vuotava raaja ylös ja tyrehdytä verenvuoto painamalla sormin tai kämmenellä suoraan vuotokohtaan.

2. Aseta runsaasti vuotava potilas värittömästi pitkälleen.

3. Kun sidetarvikkeita on käytettävissä, sido vuotokohtaan paineside.

4. Tue vuotava raaja kohoasentoon. Jos verenvuoto tyrehdyttämismenpiteistä huolimatta jatkuu, paina raajan tyvestä suuria suonia voimakkaasti kämmenellä valtimo-
veren virtauksen estämiseksi. Jos vuoto ei vielääkään asetu, aseta vuotokohdan yläpuolelle kiristysside.

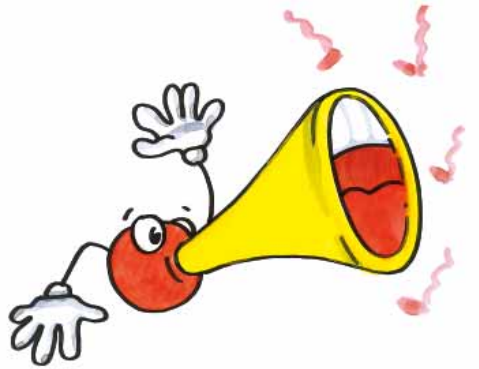
5. Runsas verenvuoto voi johtaa verenkierron vakavaan häiriötilaan eli sokkiin.

YLEINEN VAARAMERKKI

Yleinen vaaramerkki on yhden minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Nousevan jakson pituus on 7 sekuntia ja laskevan jakson pituus samoin 7 sekuntia.

Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa. Varoitus annetaan taajamissa kiinteällä ulkohälytinjärjestelmällä ja taajamien ulkopuolella kulkuneuvon asennetuilla liikkuvilla hälyttimillä. Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

TOIMINTAOHJE KUULTUASI YLEISEN VAARAMERKIN

- Siirry sisälle. Pysy sisällä.
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joutuisi vaaraan matkalla.

Todennäköisin tilanne, jossa väestöä pitäisi varoittaa yleisellä vaaramerkillä, on kaasu- tai säteilyvaara. Pelastusviranomaiset, kemianteollisuus ja ydinvoimalaitokset ovat laatineet erillisohjeet lähialueiden asukkaille. Säteilyvaaratilanteissa saat lisäohjeita alueesi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä, Ylen teksti-TV:n sivulta 197 sekä internet-osoitteista www.stuk.fi ja www.pelastustoimi.net

Säteilyvaaratilanteessa katso lisäohjeita:

- Ylen teksti-TV:n sivu 197
- www.stuk.fi
- www.pelastustoimi.net

APUA SOSIAALITOIMISTOSTA

Jokaisessa kunnassa on sosiaalitoimisto. Sieltä voit saada apua vaikkapa perhe-elämän pulmissa, lasten ja nuorten vaikeuksissa, päihdeongelmissa ja taloudellisissa ongelmatilanteissa.

Yleensä sosiaalitoimistoon varataan aika etukäteen, mutta kiireellisissä tilanteissa sinua palvellaan mahdollisimman nopeasti. Sosiaalitoimen palvelut ovat ilmaisia.

Sosiaalitoimi auttaa esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- onnettomuudet, kuolemantapaukset ja muut traumaattiset tilanteet
- tapaamis- ja huoltajuuskiistojen sovittelu sekä muut lastensuojeluun liittyvät tilanteet
- parisuhdekriisit
- mielenterveyteen tai päihteiden käyttöön liittyvät vaikeudet
- taloudelliset ongelmat.

**Ota yhteys
sosiaalitoimistoon ennen
kuin elämän ongelmat
käyvät ylivoimaisiksi!**

LISÄTIETOA

Tapaturmat ovat keskeinen kansanterveysongelma Suomessa. Vuosittain sattuu lähes miljoona tapaturmaa ja niissä kuolee noin 2700 suomalaista.

Kaksi kolmesta tapaturmasta tapahtuu kotona tai vapaa-ajalla. Kodin ja vapaa-ajan tapaturmat ovat lisääntyneet 20 vuoden aikana lähes 25 %. Valtiosan tapaturmista voisi ehkäistä.

Onko sinun kotisi turvallinen paikka asua?

Seuraavista lähteistä saat lisätietoa onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn:

Sisäasiainministeriö:

Pelastustoimi

www.pelastustoimi.net

Poliisi

www.poliisi.fi

Sosiaali- ja terveysministeriö

www.stm.fi

Kansanterveyslaitos

www.ktl.fi

Sosiaali- ja terveysalan tutkimuskeskus

www.stakes.fi

Säteilyturvakeskus

www.stuk.fi

Turvatekniikan keskus

www.tukes.fi

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry

www.vakes.fi

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö - SPEK

www.spek.fi

Suomen Punainen Risti - SPR

www.spr.fi

Kotitapaturmien ehkäisykampanja

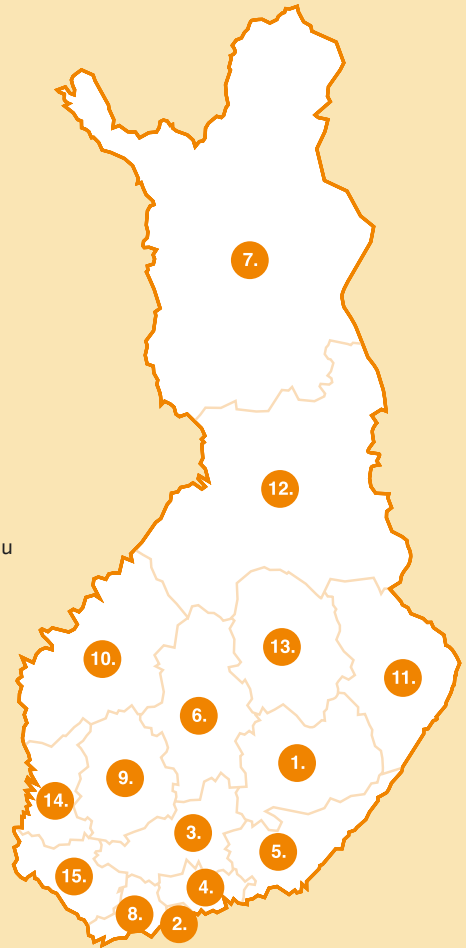
www.kotitapaturma.fi

Kohti turvallista Suomea -kampanja

www.nolla.fi

HÄTÄKESKUKSET SUOMESSA

1. Etelä-Savon hätäkeskus – Mikkeli
2. Helsingin hätäkeskus – Helsinki
3. Hämeen hätäkeskus – Hämeenlinna
4. Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus – Kerava
5. Kaakkois-Suomen hätäkeskus – Kouvola
6. Keski-Suomen hätäkeskus – Jyväskylä
7. Lapin hätäkeskus – Rovaniemi
8. Länsi-Uudenmaan hätäkeskus – Lohja
9. Pirkanmaan hätäkeskus – Tampere
10. Pohjanmaan hätäkeskus – Vaasa
11. Pohjois-Karjalan hätäkeskus – Joensuu
12. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun hätäkeskus – Oulu
13. Pohjois-Savon hätäkeskus – Kuopio
14. Satakunnan hätäkeskus – Pori
15. Varsinais-Suomen hätäkeskus – Turku

HÄTÄKESKUSLAITOS
PL 112, 28131 PORI
hatakeskuslaitos@112.fi